

Sdružení pro záchranu prostředí

Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice
Tel.: +420 384 971 930, fax.: +420 384 971 939
calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>
IČO: 62536761, DIČ: CZ 62536761

Ministři životního prostředí

prostřednictvím

Ministerstva životního prostředí

Odbor výkonu státní správy VII

Mezírka 1

602 00 Brno

V Českých Budějovicích dne 14. listopadu 2014

Rozklad proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 24. října 2014 vydaného pod č. j. 1738/560/13 67666/ENV/13 GEO 16/2013 ve věci stanovení průzkumného území Hrádek

Jako účastník řízení z titulu § 70 zákona č. 114/1992 Sb., podáváme rozklad vůči rozhodnutí o stanovení průzkumného území Hrádek pro zvláštní zásahy do zemské kůry za účelem vyhledávání konečného hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva, které nám bylo doručeno 31. října 2014.

Důvody pro naše odvolání jsou tyto:

a) **Nezákonný postup žadatele Správy úložišť radioaktivních odpadů zastoupené GEOMIN s.r.o.** Žadatel, Správa úložišť radioaktivních odpadů, je organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu atomovým zákonem. Podle § 26 odst. 4 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „atomový zákon“) musí Správa úložišť radioaktivních odpadů vykonávat veškerou svou činnost pouze na základě ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činností. Žádost byla podána dne 25. 9. 2013, tedy v době platnosti Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán (dále jen „Plán činnosti SÚRAO 2013“), který byl přijat vládou usnesením č. 955 dne 20. 12. 2012. V uvedeném dokumentu, který vymezuje působnost Správy úložišť radioaktivních odpadů je uvedeno: „Strategie postupu Správy k ověření vhodnosti lokalit pro budoucí HÚ a k výběru dvou kandidátních lokalit předpokládá jednání s obcemi s cílem získání jejich souhlasu se zapojením do výběru lokality. **Správa k tomuto předpokládá uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi. Teprve po získání tohoto souhlasu Správa podá na MŽP žádost o stanovení průzkumného území** a teprve po jeho stanovení náleží obcím příspěvek jak z průzkumného území dle horního zákona, tak z jaderného účtu v souladu s novelou atomového zákona.“

Ministerstvo životního prostředí se v napadeném rozhodnutí s tímto rozporem vypořádává zcela chybně a tvrdí opak. Uvedené vypořádání naší námítky je tedy nepřezkoumatelné. Pro tuto nepřezkoumatelnost je třeba napadené rozhodnutí zrušit.

Napadené rozhodnutí se tak vůbec nezabývá tím, zda byl žadatel oprávněn žádost podat. Z citované části Plánu činnosti SÚRAO 2013 výslovně vyplývá, že tak žadatel v roce 2013 učinit nemohl. Odkazujeme na § 26 odst. 4 atomového zákona, že žadatel je oprávněn vykonávat svou činnost v roce 2013 pouze v intencích výše citovaného Plánu činnosti SÚRAO 2013. Pokud je tedy žádost podána v rozporu s tímto dokumentem,

jedná se zcela zjevně o porušení povinnosti vyplývající z atomového zákona, které je dle § 41 písm. f) atomového zákona možné sankcionovat. Nelze jej proto hodnotit jako legální krok k zahájení správního řízení o stanovení průzkumného území. Bylo by tak zcela proti smyslu zákonné úpravy, pokud by takové sankcionované porušení zákona mohlo vyústit v právně platný výsledek.

Na věci nic nemění ani Plán činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014 (dále jen „Plán činnosti SÚRAO 2014“), který schválila vláda dne 18. 12. 2013 svým usnesením č. 985 a na který odkazuje též Ministerstvo životního prostředí ve vypořádání naší námítky. Tento plán činnosti vymezuje totiž až činnosti žadatele pro rok 2014 a nemůže zhojit rozpor činnosti žadatele s Plánem činnosti SÚRAO 2013, protože činnost žadatele před 1. 1. 2014 vůbec neupravuje.

Podle § 21 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů se ministerstva ve veškeré své činnosti řídí usneseními vlády. Jelikož je žadatel organizační složkou státu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu jsou i pro něj usnesení vlády závazná. Postup v rozporu s usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012, kterým byl Plán činnosti SÚRAO 2013 schválen tak jen potvrzuje nezákonnost, která znemožňuje Ministerstvu životního prostředí žádosti vyhovět.

b) Nesprávné posouzení veřejného zájmu. Podle § 50 odst. 3 správního řádu je správní orgán povinen v průběhu řízení zjistit okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. Na toto ustanovení navazuje a dále ho konkretizuje ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, podle něž Ministerstvo životního prostředí žádost žadatele zamítne, pokud by mimo jiné zde byl jiný veřejný zájem převyšující zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

Předně namítáme, že při hodnocení důkazů jim navržených pro posouzení otázky veřejného zájmu vybočilo Ministerstvo životního prostředí z mezí správního uvážení, když tyto důkazy v rozhodnutí patřičně nezohlednilo anebo je dezinterpretovalo. Jde o:

1. veřejný zájem hospodárnosti a efektivity nakládání s veřejnými prostředky. Upozornili jsme na oznámenou veřejnou zakázku žadatele (oznámení předběžných informací), která se týká vyhledávání dalších lokalit pro umístění hlubinného úložiště v širším okolí jaderných elektráren, které má proběhnout do konce roku 2015 „Zhodnocení geologických a dalších informací vybraných částí českého Moldanubika z hlediska potenciální vhodnosti pro umístění HÚ“, kterou lze nalézt zde: (<http://www.vestnikverejnychzakazek.cz/en/Form/Display/449257>). Je tedy zcela neefektivní stanovovat průzkumné území nyní, když až na konci roku 2015 bude zřejmé, v jakých lokalitách o něj bude třeba žádat. Takový postup odporuje zásadám hospodárnosti a efektivity při nakládání s veřejnými prostředky. Tento veřejný zájem musí být brán v úvahu při rozhodování o stanovení průzkumného území.

V oblasti posuzování účelnosti vynakládaných prostředků nás Ministerstvo životního prostředí odkázalo na Radu SÚRAO a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Jsme přesvědčeni, že odkazem na orgány kontroly, respektive dozoru nad žadatelem nebyla jejich námítka náležitě vyřízena. I když se Ministerstvo životního prostředí necítilo být kompetentní přezkoumávat účelnost nakládání s veřejnými prostředky, mohlo se s tímto aspektem vypořádat v rámci předběžné otázky postupem podle § 57 správního řádu, nebo si vyžádat stanovisko Ministerstva průmyslu a obchodu. Podle § 3 správního řádu má Ministerstvo životního prostředí povinnost zjistit takový stav věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti. Z § 2 odst. 4 správního řádu vyplývá pro Ministerstvo životního prostředí povinnost zajistit, aby přijaté řešení ochránilo veřejný zájem.

2. veřejný zájem vyjádřený v referendech obcí Hojkov, Milíčov, Cejle a Rohozná, ale i sousedních obcí Opatova, Dušejova, JEdlova, Dvorců a Hubertova. V této námítce Ministerstvo životního prostředí uznalo, že se jedná o vyjádření veřejného zájmu, nicméně v napadeném rozhodnutí uvedlo, že rozhodnutí, zda takový veřejný zájem převažuje nad veřejným zájmem na dalším průzkumu a využití výhradního ložiska, je plně na úvaze Ministerstva životního prostředí. Ačkoliv je posuzování veřejného zájmu v kompetenci Ministerstva životního prostředí, to si při takovém správním uvážení nemůže počínat zcela libovolně. V tomto případě, Ministerstvo životního prostředí veřejné zájmy neposuzovalo, jelikož shledalo, že se v tomto případě musí odchýlit od běžného postupu vymezeného zákonem a veřejné zájmy tak posuzovat až po

schválení průzkumných území ve všech uvažovaných lokalitách.

Takový postup je v rozporu vůbec s institutem správního uvážení. Ministerstvo životního prostředí se zde dopouští libovůle, jelikož svým správním uvážení nahrazuje zákon, který naopak má tvořit limity pro takové správní uvážení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 1992, č. j. 6 A 6/92 – 3).

3. veřejný zájem na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí. Tento veřejný zájem byl deklarován v již zmiňovaném Plánu činnosti SÚRAO 2013. K uvedenému Ministerstvo životního prostředí v napadeném rozhodnutí v podstatě jen uvedlo, že z hlediska rozhodování o stanovení průzkumného území považuje za aktuální stanovisko státu k problematice uvedené v Plánu činnosti SÚRAO 2014.

K tomu odkazujeme na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2013, č. j. 11A 69/2010 – 52, v němž bylo konstatováno, že zájem státu je třeba dovozovat z právních předpisů a právě z koncepčních dokumentů, které deklarují zájem státu pro určitý časový úsek. Z Plánu činnosti SÚRAO 2013 je přitom zřejmé, že veřejným zájmem státu bylo, aby do konce roku 2013 nebylo zahajováno řízení o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí. Obdobným koncepčním dokumentem je Politika územního rozvoje, která na str. 78 ukládá „provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015, a to za účasti dotčených obcí.“ Účast dotčených obcí je přitom nutno vykládat tak, že se vyžaduje souhlas těchto obcí, jelikož jejich účast je zajištěna již zákonem a bylo by proto obsoletní takový požadavek jinak v Politice územního rozvoje uvádět. Obdobně také žadatel navrhl principy komunikace a spolupráce s obcemi, mezi kterými výslovně uvádí, že „průzkum lokality neproběhne bez souhlasu obcí a projednání příslušných detailů“ (srov. str. 7 z publikace Hlubinné úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva dostupné na internetových stránkách žadatele). Jestliže tedy bylo, respektive je veřejným zájmem státu, aby minimálně v roce 2013 nebyla podána žádost o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí, tím spíše je veřejným zájmem státu, aby žádosti, která byla podána v rozporu s tímto veřejným zájmem, nebylo vyhověno.

Obdobně lze argumentovat také ve vztahu k Politice územního rozvoje 2008, u nichž Ministerstvo životního prostředí uvedlo, že stanovením průzkumného území se neprovádí výběr lokalit, na němž se mají obce podílet, nýbrž je pouze stanovením území pro geologický průzkum, na základě něhož se lokality vyberou.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190 Ministerstvo životního prostředí podle § 4a odst. 6 geologického zákona neposuzuje pouze veřejný zájem na dalším průzkumu, nýbrž také veřejný zájem na následném využití území. Již ve fázi stanovování průzkumného území je tak nutné zvažovat, zda je možné lokality později vybrat tak, jak uvádí Politika územního rozvoje 2008. S ohledem na skutečnosti uvedené v řízení, zejména skutečnost závazných výsledků referend, není možné, aby obce Hojkov, Milíčov, Cejle a Rohozná platně vyslovily souhlas s výběrem lokality Hrádek jako jedné ze dvou nejvhodnějších lokalit. S ohledem na tuto skutečnost, nelze dospět k závěru, že je zde veřejný zájem na tom, aby se prováděl v lokalitě Hrádek geologický průzkum, jelikož jeho účel nemůže být pro absenci souhlasu obcí naplněn.

4. veřejný zájem podle zákona o ochraně přírody a krajiny, je primárním veřejným zájmem z hlediska Ministerstva životního prostředí. Během prací bude mimo jiné docházet ke vstupům na cizí pozemky ve smyslu § 14 geologického zákona a mohly by tak být dotčeny zájmy ochrany přírody podle zákona 114/92 Sb. Existující judikatura dovozuje, že zájmy ochrany zvláště chráněných druhů musí být hájeny již v úvodních fázích schvalovaného procesu záměru, tj. v případě jejich dotčení dbát na to, aby pravomocná rozhodnutí o výjimce škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. byla k dispozici ještě před vydáním územního rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 37/2005 – 154 ze dne 14. 2. 2008 a č.j. 1 As 47/2007 – 134 ze dne 2. 9. 2009).

Namísto toho, aby Ministerstvo životního prostředí posoudilo vlivy případných geologických prací a realizace záměru úložiště z hlediska ochrany přírody krajiny, odpovědělo, že nejde o řízení o povolení geologických prací.

5. veřejný zájem podle zákona o vodách. Další veřejný zájem jsme spatřovali v zájmech na ochraně vodních zdrojů, když jsme upozornili, že průzkumné území se překrývá s řadou vodních zdrojů čerpajících podzemní

vody a jsou tu vyhlášena pásma hygienické ochrany vodních zdrojů podle zákona č. 254/2001 Sb. Ministerstvo odpovědělo, že tato problematika není relevantní pro vedené správní řízení.

Trváme na tom, aby byl zájem na ochraně vodních zdrojů posouzen již nyní. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190 je uvedeno, že Ministerstvo životního prostředí podle § 4a odst. 6 geologického zákona neposuzuje pouze veřejný zájem na dalším průzkumu, nýbrž také veřejný zájem na následném využití území. Je tedy pochopitelné, že musí přezkoumávat také veřejný zájem na provedení prací, které následnému využití území budou předcházet. Jinak by bylo zřízení průzkumného území samoúčelné.

6. veřejný zájem na dodržování zásad činnosti správních orgánů. V něm, stejně jako v zásadách transparentnosti a předvídatelnosti chování žadatele jako složky veřejné moci sledujeme v povinnosti postupovat podle zákona, konkrétně podle § 26 odst. 4 atomového zákona, respektive Plánu činnosti SÚRAO 2013, jak rozebíráme výše v tomto rozkladu.

Z napadeného rozhodnutí nelze poznat, jakým způsobem a zda Ministerstvo životního prostředí uvedený veřejný zájem posoudilo. V tomto ohledu je třeba upozornit na skutečnost, že nevypořádání se s namítaným veřejným zájmem by muselo bez dalšího vyústit ve zrušení napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost danou nedostatkem důvodů.

Dle odůvodnění rozhodnutí ze strany Ministerstva životního prostředí je třeba vycházet z premisy, že Česká republika musí dostát svým mezinárodním závazkům. Střet jednotlivých veřejných zájmů lze dle napadeného rozhodnutí posuzovat až poté, co bude proveden geologický průzkum na všech lokalitách, na kterých má být stanoveno průzkumné území. Na základě těchto závěrů pak Ministerstvo životního prostředí dospělo k závěru, že v lokalitě Hrádek nebyl nalezen takový veřejný zájem, o kterém by bylo možné v současné době rozhodnout, že převyšuje zájem na průzkumu provedeném za účelem posouzení další perspektivnosti lokality pro výstavbu hlubinného úložiště.

Vůči tomu namítáme, že hodnocení veřejného zájmu na stanovení území pro geologický průzkum pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva nelze opřít o podklady, shromážděné v průběhu řízení. Rozhodnutí je v tomto ohledu nepřezkoumatelné.

1) Ministerstvo se v první řadě odvolává na § 26 zákona č. 18/1997 Sb., atomového zákona. Podle něj SÚRAO jako organizační složka státu zajišťuje všechny činnosti spojené s bezpečným ukládáním odpadů, za které stát převzal odpovědnost.

Z této právní úpravy však nelze dovodit nic jiného, než že je SÚRAO obecně legitimováno iniciovat jménem České republiky právní procesy, vedoucí k vyhledání a povolení úložiště, tedy i řízení o stanovení průzkumného území. Totéž ustanovení zákona však ukládá SÚRAO jednoznačnou povinnost řídit se při své činnosti schváleným plánem činnosti. Jak je podrobně zdůvodněno výše, žadatel porušil toto ustanovení zákona, když požádal o stanovení průzkumných území v přímém rozporu se schváleným plánem činnosti na rok 2013. Pokud lze chápat jako složku veřejného zájmu i princip zákonnosti, pak podání návrhu na stanovení průzkumných území je naopak v rozporu s veřejným zájmem.

2) Správní orgán se dále odvolává na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady, která vstoupila v platnost dne 18. 6. 2001. Touto úmluvou se Česká republika zavázala nakládat s vyhořelým palivem a dalšími radioaktivními odpady tak, aby zabránila potenciálním rizikům z toho vyplývajícím.

Úmluva však nepřikazuje, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna. Souvislost této úmluvy s rozhodnutím České republiky řešit otázku radioaktivních odpadů právě jejich trvalým uložením v hlubinném úložišti je tedy jen velmi obecná. Rozhodně nelze tuto úmluvu použít jako stěžejní podklad pro stanovení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území.

3) Ministerstvo rovněž odkazuje na Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením Vlády ČR ze dne 15. května 2002 č. 487. Tento klíčový dokument na prvním místě stanoví, že problematika jaderných odpadů má být řešena jejich trvalým

hlubinným uložením. Přitom však ukládá do roku 2015 vybrat dvě finální lokality pro hlubinné úložiště, které budou zaneseny do územních plánů. Z toho je zjevné, že stanovení průzkumných území pro sedm kandidátních lokalit je v rozporu s touto koncepcí a s jejím harmonogramem, nebo se jedná o zastaralý dokument, který by měl být aktualizován, pokud má sloužit k tak závažnému účelu. Odkaz na materiál, podle něhož by v roce 2015 měly být do územních plánů zaneseny dvě finální lokality za situace, kdy mají být teprve prováděny průzkumy ve všech sedmi lokalitách, spíše vyvolává značné pochybnosti o racionálním a efektivním vedení procesu výběru lokalit, než aby byl použit jako podklad pro identifikaci veřejného zájmu na stanovení průzkumných území.

4) Dalším podkladem pro hodnocení veřejného zájmu je pro správní orgán usnesení Vlády ČR ze dne 20. července 2008 č. 929, kterým byla schválena Politika územního rozvoje. Tento dokument ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci HÚ, a to za účasti obcí.

Účastí obcí v tomto případě je zcela zjevně myšleno něco jiného než prostá účast ve správním řízení, jako je i řízení o stanovení průzkumných území. Ta je zakotvená zákonem a nedávalo by smysl, aby Politika územního rozvoje zdůrazňovala něco, co vyplývá přímo ze zákona. Účast obcí je v tomto případě nutně interpretovat jako možnost obcí ovlivnit výběr lokality nad rámec zákonného minima. Tento požadavek Politiky územního rozvoje byl proveden v Plánu práce SÚRAO na rok 2013, který výslovně podmiňoval zahájení řízení o stanovení průzkumných území souhlasem dotčených obcí. Odkaz na PÚR lze tedy při hodnocení veřejného zájmu použít spíše jako další důkaz nezákonnosti postupu žadatele.

5) Dále správní orgán odkazuje na znění Směrnice Rady 2011/70/Euroatom ze dne 19. července 2011. Ta požaduje zajistit účinnou účast veřejnosti, tedy i obcí, na rozhodování o nakládání s vyhořelým palivem. I zde spatřujeme přímý rozpor s tímto požadavkem směrnice, když jsou stanovena průzkumná území na území obcí, které výslovně s tímto krokem nesouhlasí a v nichž proběhla místní referenda s jednoznačně nesouhlasnými výsledky. Ani odkaz na směrnici tedy není možné jednoduše použít jako podklad pro prokázání veřejného zájmu na výstavbě úložiště.

6) Jestliže Ministerstvo dále při prokazování veřejného zájmu na realizaci hlubinného úložiště odkazuje na Plán práce SÚRAO na rok 2013, který by schválen usnesením Vlády ČR č. 955 dne 20. 12. 2012, pak se jedná o jednoznačnou dezinterpretaci jeho obsahu. Jak bylo podrobně uvedeno výše, z tohoto dokumentu vyplývá přímý závazek žadatele zahájit řízení o stanovení průzkumných území až po získání souhlasu všech dotčených obcí.

7) Na posledním místě Ministerstvo dokazuje veřejný zájem na stavbě úložiště Plánem činnosti SÚRAO na rok 2014. Tento dokument již neobsahuje požadavek předchozího souhlasu obcí se zahájením průzkumů, což jen zvyšuje zmatečnost celého procesu, zejména s ohledem na shora uvedené požadavky Směrnice EUROATOM a Politiky územního rozvoje 2008, které byly zohledněny v Plánu činnosti SÚRAO na rok 2013 a již se vůbec nepromítly do plánu práce na následující rok.

Ministerstvo životního prostředí tedy zcela nepřiměřeně nadhodnotilo podklady pro rozhodnutí, které podle něj poukazují na veřejný zájem na výstavbě úložiště, a naopak neodůvodněně opominulo složky veřejného zájmu, na něž poukazovali účastníci řízení, a které svědčí proti vydání rozhodnutí o stanovení průzkumného území.

Z uvedeného je zjevné, že závěry Ministerstva životního prostředí uvedené v napadeném rozhodnutí nemají oporu ve spisu ani v podkladech rozhodnutí, což je v přímém rozporu na požadavky správního uvážení definované judikaturou (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2011, č. j. 62 Af 43/2010 – 101. Ministerstvo ničím nepodložilo své tvrzení, že v tomto případě je potřeba při hodnocení veřejných zájmů postupovat odlišně než v případě běžných výhradních ložisek. Přitom je to právě zákon, který vytváří kritéria pro realizaci správního uvážení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 1992, č. j. 6 A 6/92 – 3). Kritéria pro správní uvážení není možné správním uvážením taktéž pozměňovat, tím se Ministerstvo životního prostředí dopouští libovůle.

Ministerstvo bylo povinno postupovat v souladu s judikaturou, kterou v rámci řízení uvedli a tedy posuzovat veřejné zájmy na zřízení hlubinného úložiště již nyní ve fázi stanovení průzkumného území a nikoliv až v případě, že budou stanovena průzkumná území na všech lokalitách. Ostatně není ani jisté, zda na všech

lokality budou průzkumná území stanovena a posuzování veřejných zájmů by se tak tímto postupem Ministerstvo životního prostředí vyhnulo úplně. I z těchto důvodů je tak nutné, aby správní orgán rozhodující o rozkladu napadené rozhodnutí zrušil.

c) Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a porušení práva účastníků vyjádřit se k podkladům napadeného rozhodnutí. Správní spis neobsahuje všechny dokumenty, které se týkaly řízení a na které žádost odkazovala, ba dokonce neobsahuje ani podklady rozhodnutí, které v napadeném rozhodnutí Ministerstvo životního prostředí za takové podklady rozhodnutí označilo. Upozorňovali jsme na tento stav ve svém vyjádření ze dne 15. 1. 2014.

V napadeném rozhodnutí Ministerstvo životního prostředí dalo za pravdu žadateli a uvedlo, že se jedná o dokumenty „pouze na doplnění“, že většinu z nich lze získat na webových stránkách žadatele a ve vztahu k OS Calla se jedná o dokumenty, se kterými jsme seznámeni. S takovým vyřízením námítky nemůžeme souhlasit. Ministerstvo životního prostředí ostatně při své úvaze o nepotřebnosti zařadit dokumenty uvedené či přiložené k žádosti do spisu neodkázalo na žádné zákonné ustanovení, které by mu takový postup umožňovalo. Naopak podle § 17 odst. 1 správního řádu je zřejmé, že spis tvoří všechna podání a písemnosti vztahující se k dané věci, tedy včetně jejich příloh, a to bez ohledu, zda jsou podkladem rozhodnutí či zda se jedná například jen o dokumenty „na doplnění“. Ve spisu totiž musí obsaženy i takové písemnosti, které za podklady rozhodnutí považovat nelze, například nezákonně získané důkazy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009 – 541).

Skutečnost, že některý část spisu v něm není obsažena nelze odůvodnit tím, že je tato část spisu účastníkům (tím spíše jen jednomu z nich) známa, jelikož nahlížet do spisu mají právo také osoby odlišné od účastníků (srov. § 38 odst. 2 správního řádu) a toto právo třetích osob nelze omezovat pouze na ty části spisu, které nejsou účastníkům všeobecně známy.

Navíc spis musí být způsobilý sloužit k přezkumu rozhodnutí vydaných v rámci věci, ke které se vztahuje. Například v odvolacím řízení „odvolací správní orgán zruší napadené rozhodnutí a vrátí věc k novému projednání zejména v případech, kdy jsou ze spisového materiálu zřejmé nedostatky při zjišťování stavu věci“ (srov. Jemelka, L.; Pondělíčková, K.; Bohadlo, D. Správní řád. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 438). V případě, že by ve spise nebyly veškeré jeho části, nemohl by vůbec odvolací správní orgán (zde orgán rozhodující o rozkladu) tyto nedostatky posoudit a tím spíše je třeba napadeného rozhodnutí vzešlé z takto neřádě vedeného spisu v odvolacím (rozkladovém) řízení zrušit.

Nelze brát v úvahu ani tvrzení žadatele, respektive Ministerstva životního prostředí v napadeném rozhodnutí, že většina těchto materiálů je k dispozici na internetových stránkách žadatele. Takto umístěné části spisu nejsou umístěné v souladu se zákonem. S dokumenty na internetu lze manipulovat, jen těžko lze zajistit, aby verze, ze které vycházel správní orgán, zůstala zachována i pro přezkum orgánem odvolacím či jinou osobou. Umístění materiálů na stránkách žadatele je pak zcela nepřijatelné. Žadatel má zájem na výsledku věci, jeho pozdější manipulace s podklady tak může případný přezkum rozhodnutí výrazně ovlivnit (manipulací s materiály) nebo zcela znemožnit (smazáním materiálů ze svých stránek).

Žadatel navíc ani neupřesnil, kde na jeho stránkách můžeme (ale i ostatní účastníci řízení) uvedené materiály získat. To je důležité pro to, aby bylo možné identifikovat přesnou verzi materiálu. Tím spíše, pokud v žádosti jsou tyto materiály nesprávně pojmenovány (např. SÚJB (2003): Prostup zpracování předběžné bezpečnostní zprávy pro povolení výstavby úložiště jaderných odpadů. Metodický návod) či v případě, že existuje více verzí daného dokumentu. Například v případě Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v ČR z dílny Ministerstva průmyslu a obchodu z roku 2002, která byla jako podklad pro napadené rozhodnutí v napadeném rozhodnutí označena, lze na stránkách žadatele dohledat pouze verzi z června 2001. Objektivně jsme tak nemohli ani k uvedené koncepci zaujmout kvalifikované stanovisko. Už vůbec se nám na internetových stránkách žadatele ani jiných subjektů nepodařilo dohledat usnesení vlády č. 487/2002 Sb., kterým měla být výše uvedená koncepce nakládání s radioaktivními odpady schválena, neboť na stránkách Vlády ČR jsou evidována pouze usnesení vlády od roku 2007. Stejně tak se nám nepodařilo nalézt ani Plán činnosti a rozpočet Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014, tříletý plán a dlouhodobý plán, který by měl být veden na stránkách Vlády ČR pod

číslem 1376/13. Je třeba však zdůraznit, že i kdyby účastníci řízení tyto materiály na internetových stránkách nedohledali, byť by tam umístěny byly, nelze jim toto klást za vinu, jelikož mají právo, aby jim byl předložen spis úplný pro jejich případné nahlížení.

S výše uvedeným souvisí také porušení práva účastníků řízení na vyjádření se k podkladům rozhodnutí. Ministerstvo životního prostředí označilo v napadené rozhodnutí za podklady řízení Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady, Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice schválenou usnesením vlády č. 487 dne 15. 5. 2002, Politiku územního rozvoje 2008 schválenou usnesením vlády č. 929 dne 20. 7. 2009, směrnici Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. 7. 2011, Plán činnosti SÚRAO na rok 2013 přijatý usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012 a Plán činnosti SÚRAO na rok 2014 přijatý usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013. Ačkoliv se domníváme, že za podklady pro rozhodnutí mělo sloužit více dokumentů, respektive podkladem rozhodnutí jsou, dle našeho přesvědčení všechny dokumenty, na které se v napadeném rozhodnutí odkazuje, lze ve vztahu k posledním dvěma podkladům napadeného rozhodnutí (plány činnosti SÚRAO pro roky 2013 a 2014), které Ministerstvo životního prostředí v napadeném rozhodnutí označilo, konstatovat, že tyto nejsou na internetu volně dostupné, respektive, že jsme jejich znění na internetových stránkách žadatele ani jinde nedohledali. Tím, že tyto dokumenty nebyly obsaženy ve spise, bylo porušeno naše právo vyjádřit se k těmto podkladům rozhodnutí.

Nesouhlasíme s uzavřeným výčtem podkladů napadeného rozhodnutí uvedeným Ministerstvem životního prostředí v napadeném rozhodnutí. Podkladem rozhodnutí se rozumí podle § 50 odst. 1 správního řádu mimo jiné „návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé.“ Při posuzování, co je a co není podkladem rozhodnutí, je ale třeba přihlížet také odst. 3 citovaného ustanovení, podle kterého je správní orgán povinen zjistit okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. Tato povinnost získává na významu také v souvislosti s § 4a odst. 6 geologického zákona. Předpokladem toho, aby vůbec mohlo Ministerstvo životního prostředí dostát svým povinnostem vyplývajících z uvedených ustanovení, bylo třeba zhodnotit také další dokumenty, například výsledky místních referend, jejichž obsah za veřejný zájem Ministerstvo životního prostředí samo v napadeném rozhodnutí označilo. Jako takové je tedy nutné je považovat za podklad rozhodnutí a musí být uloženy ve správním spise. Tak tomu však v případě napadeného rozhodnutí nebylo, čímž bylo taktéž porušeno právo účastníků na vyjádření se k podkladům napadeného rozhodnutí (ačkoliv tyto za podklady rozhodnutí nebyly v napadeném rozhodnutí označeny) a celé řízení bylo zatíženo vadou, která musí mít za následek zrušení napadeného rozhodnutí správním orgánem rozhodujícím o rozkladu.

Vzhledem k výše uvedenému v souladu s § 152 odst. 5 písm. a) správního řádu navrhuje, aby ministr životního prostředí napadené rozhodnutí o stanovení průzkumného území Hrádek pro zvláštní zásahy do zemské kůry za účelem vyhledávání konečného hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva zrušil.

Závěrem si dovoluujeme vyhradit možnost své podání doplnit v přiměřené lhůtě o další námítky.

Jménem Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Edvard Sequens